

**Pan
Stanisław Gmitruk
Radny Województwa**

**Dot. odpowiedź na interpelację INT.7.003.0242/26 w sprawie
przyszłej perspektywy finansowej UE**

Odpowiadając na interpelację Pana Radnego z 21 września 2026 r. dotyczącą przygotowania Województwa Śląskiego do korzystania ze środków Unii Europejskiej po 2027 roku, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji subregionu północnego, przedstawiam aktualny stan prac w tym zakresie.

Zarząd Województwa prowadzi działania mające na celu odpowiednie przygotowanie regionu do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2028–2034. Działania te obejmują zarówno udział w pracach i dyskusjach dotyczących przyszłego systemu wdrażania funduszy europejskich, jak również aktualizację regionalnych dokumentów strategicznych i programowych oraz identyfikację potrzeb i przedsięwzięć, które powinny uzyskać możliwość wsparcia po 2027 roku. Prace nad przyszłymi Wieloletnimi Ramami Finansowymi UE oraz nad polskim Planem Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR) na lata 2028–2034 nadal trwają. Zgodnie z założeniami PPKR ma obejmować 16 rozdziałów regionalnych, po jednym dla każdego województwa, a samorządy województw mają zachować istotną rolę w zarządzaniu środkami polityki spójności.

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej wskazuje, że 44% przewidywanych dla Polski środków polityki spójności, czyli około 35 mld euro, ma pozostawać w bezpośrednim zarządzaniu samorządów województw. Jednocześnie środki polityki spójności mają służyć m.in. transformacji energetycznej i wzmocnieniu konkurencyjności.

Na poziomie unijnym proponowana architektura przyszłego budżetu zakłada wykorzystanie krajowych i regionalnych planów partnerstwa oraz większe dostosowanie interwencji do potrzeb poszczególnych regionów. Są to jednak nadal propozycje podlegające negocjacjom na poziomie Unii Europejskiej.

Równolegle prowadzone są prace nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego. Zgodnie ze zmienionym harmonogramem, przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr VII/29/9/2026 z dnia 24 sierpnia 2026 r., opracowanie projektu Strategii zostało wydłużone do II kwartału 2027 r., natomiast uchwalenie zaktualizowanego dokumentu planowane jest na III–IV kwartał 2027 r. Zmiana harmonogramu pozwala na lepsze powiązanie dokumentu wojewódzkiego z przygotowywanymi dokumentami krajowymi, w szczególności Strategią Rozwoju Polski do 2035 r. oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2035, a także z pracami dotyczącymi nowej perspektywy finansowej UE. Zakończony został zasadniczy etap prac analitycznych, diagnostycznych oraz wstępnych konsultacji i warsztatów. Obecnie prowadzone są prace nad częścią kierunkową dokumentu, w tym nad celami strategicznymi i operacyjnymi, kierunkami działań, przedsięwzięciami strategicznymi, Obszarami Strategicznej Interwencji oraz modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa. W terminie 27–28 października br. zaplanowane zostało kolejne spotkanie warsztatowe z Radnymi Sejmiku Województwa Śląskiego, poświęcone dotychczasowym efektom prac oraz dalszym kierunkom rozwoju regionu.

Szczególne znaczenie z punktu widzenia kwestii podniesionych w interpelacji ma także fakt prowadzenia od kwietnia br. prac nad aktualizacją Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030 (TPST). Ich celem jest dostosowanie dokumentu do zmieniających się uwarunkowań unijnych, krajowych i regionalnych, ponowna ocena potrzeb transformacyjnych oraz przygotowanie podstaw do programowania wsparcia po 2027 roku. Istotną zmianą w stosunku do obecnego TPST jest zakres terytorialny. Prace analityczne i programowe prowadzone są obecnie w odniesieniu do całego województwa śląskiego, a więc również do subregionu północnego. Oznacza to możliwość pełnego rozpoznania i opisanie wyzwań transformacyjnych występujących także na terenach, które w obecnej perspektywie finansowej nie zostały objęte wsparciem Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Jednocześnie rozszerzane jest podejście sektorowe do transformacji. Analizie podlegają nie tylko bezpośrednie skutki zmian zachodzących w sektorze górnictwym, lecz również sytuacja innych branż przemysłowych podlegających procesom dekarbonizacji, przedsiębiorstw działających w łańcuchach wartości powiązanych z sektorem węglowym, sektorów objętych systemem ETS, w tym energetyki, ciepłownictwa oraz przemysłu wysokoemisyjnego, jak również branż, na które oddziaływać będzie system ETS2. Takie podejście ma umożliwić identyfikację rzeczywistych skutków transformacji gospodarczej i energetycznej we wszystkich częściach województwa.

Na obecnym etapie szczególnie ważne jest zgromadzenie danych ilościowych i jakościowych, które pozwolą odpowiednio udokumentować skalę oraz specyfikę wyzwań występujących w subregionie północnym. Dlatego 21 września 2026 r. zwrócono się do Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego o przegląd dostępnych badań, analiz oraz innych materiałów dotyczących m.in. przemysłowych łańcuchów wartości, branż objętych ETS oraz sektorów, których dotyczą zmiany związane z ETS2. Kolejnym krokiem w tych pracach są zaplanowane na drugą połowę listopada br. warsztaty w subregionie częstochowskim, których

przedmiotem będzie dyskusja nad wyzwaniami i potrzebami transformacyjnymi, a także identyfikacja koncepcji projektów możliwych do realizacji w latach 2028–2034.

Województwo poprosiło o wskazanie propozycji takich przedsięwzięć, aby mogły one zostać poddane dyskusji w ramach prac nad przyszłym modelem wsparcia. Podejmowane działania mają służyć temu, aby w procesie przygotowania nowej perspektywy finansowej potrzeby subregionu północnego były przedstawione w oparciu o konkretne dane, udokumentowane skutki procesów transformacyjnych oraz odpowiednio przygotowane przedsięwzięcia.

Na obecnym etapie prac nad PPKR i regulacjami unijnymi nie jest jeszcze możliwe przesądzenie o ostatecznym kształcie instrumentów finansowania ani o wysokości środków przeznaczonych na poszczególne terytoria. Zadaniem Samorządu Województwa jest jednak takie przygotowanie dokumentów strategicznych i programowych, aby w przyszłych negocjacjach możliwe było wykazanie potrzeb wszystkich części regionu, w tym subregionu północnego.

Niezależnie od przygotowań do perspektywy 2028–2034, subregion północny korzysta ze wsparcia w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027. Z uwagi na fakt, że obszar ten nie został objęty środkami Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w ramach Kontraktu Programowego zagwarantowano dla niego dodatkowo ponad 62 mln euro. Łącznie na ZIT Subregionu Północnego przeznaczono około 150 mln euro, w tym około 87 mln euro w programie oraz 62,5 mln euro w Kontrakcie Programowym. Fundusze Europejskie dla Śląskiego Środki te są wykorzystywane na przedsięwzięcia odpowiadające potrzebom rozwojowym tego obszaru, m.in. w zakresie efektywności energetycznej, adaptacji do zmian klimatu, infrastruktury publicznej oraz rozwoju społecznego.

Podsumowując, zapewniam, że Zarząd Województwa Śląskiego kontynuuje zarówno prace dotyczące aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego i TPST, jak i działania związane z programowaniem przyszłych środków europejskich. Celem tych prac jest stworzenie warunków pozwalających na możliwie pełne uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb wszystkich części województwa w perspektywie finansowej 2028–2034, w tym potrzeb transformacyjnych i rozwojowych subregionu północnego.